

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De Minister van Justitie

2500 BH DEN HAAG

datum 15 oktober 2009

Ministerie van Justitie DBOB/DIV/OAB/DW	3
Dossier	W/1325.9/10601pb
Datum	16 OKT. 2009
Nummer	09/5625005
Ambt	

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

Correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 070-361 97 23
f 070-361 97 46
www.rechtspraak.nl

ons kenmerk UIT 613 ONTW / DK
uw kenmerk 5572194/08/06
onderwerp Haags Kinderontvoeringsverdrag

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 3 augustus jl. met kenmerk 5612800/09/06 verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de "Raad") advies uit te brengen over het conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Uitvoeringswet internationale kindervervoering en de Uitvoeringswet internationale kinderverbescherming.

Het wetsvoorstel regelt kort samengevat de volgende vier punten:

1. de concentratie van de rechtspraak in eerste aanleg en hoger beroep in teruggeleidingszaken bij de rechtbank Den Haag resp. het gerechtshof Den Haag;
2. het beperken van de mogelijkheid tot het instellen van cassatieberoep tegen beslissingen in teruggeleidingszaken;
3. het verlenen van de bevoegdheid aan de rechter om te beslissen dat de tenuitvoerlegging van de beslissing van de rechtbank tot teruggeleiding wordt geschorst door het hiertegen instellen van hoger beroep;
4. het vervallen van de procesvertegenwoordigende bevoegdheid van de Centrale autoriteit, zowel in de Uitvoeringswet Internationale Kindervervoering als in de Uitvoeringswet Internationale Kinderverbescherming.

Gehoord de gerechten adviseert de Raad u als volgt.¹

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad voor de rechtspraak de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 15 oktober 2009
kenmerk UIT 613 ONTW / DK
pagina 2 van 3

Ad 1 en 2

Wat de eerste twee punten betreft verwijst de Raad naar zijn advies van 16 februari jl., kenmerk 13838 ONTW/DK. De Raad heeft zich toen aangesloten bij het advies van de NVvR van 19 december 2008, dat er – kort samengevat – op neer komt dat het gewenst is dat één hoogste rechter het laatste woord heeft bij de uitleg van de desbetreffende bepalingen van het HKOV en dat, indien dit niet de cassatierechter kan zijn vanwege de vereiste snelle doorstroming, concentratie van rechtsmacht bij één appelgerecht is aangewezen. De aansluiting van de beslissingen in HKOV-zaken bij die in andere rechtsgebieden kan tot haar recht komen door een vordering tot cassatie in het belang der wet. Er is geen bezwaar tegen concentratie van de behandeling van HKOV-teruggeleidingszaken bij één rechtbank en één gerechtshof. Gezien het feit dat het Bureau Liaisonrechter bij de Haagse rechtbank is ondergebracht ligt het voor de hand dat de rechtbank Den Haag als zodanig wordt aangewezen.

De Raad heeft kennisgenomen van het advies van de NVvR over het onderhavige conceptwetsvoorstel van 18 september jl. De Raad kan zich ook nu geheel vinden in hetgeen door de NVvR wordt opgemerkt.

De in het conceptwetsvoorstel neergelegde voorstellen tot concentratie sluiten aan bij de huidige praktijk, waarbij bij de rechtbanken binnengekomen HKOV-zaken overgedragen kunnen worden aan de rechtbank Den Haag².

Ad 3

Het conceptwetsvoorstel is gebaseerd op het uitgangspunt dat de beslissing in eerste aanleg uitvoerbaar bij voorraad is, tenzij de rechter met het oog op de belangen van het kind anders bepaalt in welk geval het hoger beroep schorsende werking heeft. De Raad onderschrijft dat een te voortvarende teruggeleiding hangende een hoger beroep moet kunnen worden voorkomen en dat het voorstel hiervoor een adequate voorziening biedt. De Raad wijst er echter ook op dat hiermee nog niet in alle gevallen een te voortvarende teruggeleiding onmogelijk wordt. De termijn voor hoger beroep bedraagt immers twee weken. Het opstellen van een appelrekest in kinderonvoeringszaken is lang niet altijd eenvoudig. Niet alleen gaat het om juridisch lastige materie, maar ook moeten in het appelrekest meteen alle grieven worden opgenomen. Dat zal dus meebrengen dat het vaak niet zal lukken om direct na de uitspraak van de rechtbank al hoger beroep in te stellen. Zolang nog geen hoger beroep is ingesteld, geldt er geen schorsende werking en kan er teruggeleiding plaatsvinden. Wanneer vervolgens hoger beroep wordt ingesteld terwijl de teruggeleiding al heeft plaats gevonden, heeft de schorsende werking geen effect meer.

² Basis hiervoor is het aanwijzingsbesluit van de Raad voor de rechtspraak van 4 februari 2009 waarbij de rechtbank Den Haag voor de behandeling van kinderonvoeringszaken is aangewezen als nevenzittingsplaats van de overige rechtbanken.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

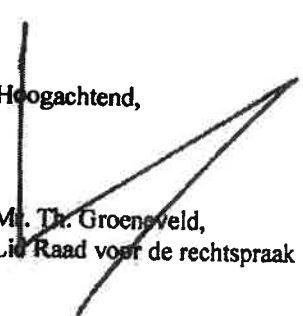
datum 15 oktober 2009
kenmerk UIT 613 ONTW / DK
pagina 3 van 3

De Raad adviseert om op dit punt het wetsvoorstel nog eens te bezien dan wel bij handhaving van het voorstel in de memorie van toelichting aan dit punt uitdrukkelijk aandacht te besteden wanneer van de rechtbank Den Haag wordt verwacht dit in de praktijk op te lossen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de mogelijkheid om in de teruggelatingsbeslissing op te nemen dat teruggelating niet eerder kan plaatsvinden dan vanaf een na de beroepstermijn gelegen datum.

Tot slot nog een opmerking van redactionele aard. In het voorgestelde eerste lid van artikel 11 van de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering wordt door middel van de woorden "die rechtbank" terugverwezen naar een rechtbank terwijl daarvoor echter geen rechtbank is genoemd, maar alleen de "voorzieningenrechter te 's-Gravenhage". De Raad stelt voor de tekst van deze bepaling aan te passen, bijvoorbeeld door op te nemen "voorzieningenrechter van de rechtbank 's-Gravenhage".

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastervolgen voortvloeien, wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

Mr. Th. Groeneweld,
Lid Raad voor de rechtspraak

M.J. DEWAV

Aan de Minister van Justitie
De heer mr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie
DBOB/DIV/OAB/AL-OD

Dossier	
Datum	19 OKT. 2009
Nummer	09/5625304
Ambt.	

Datum : 12 oktober 2009
Kenmerk : CR 35/1066487/09/MK/HE
Betreft : Consultatie concept-wetsvoorstel wijziging Uitvoeringswet
internationale kindervervoering en de uitvoeringswet internationale
kinderbescherming
Contactpersoon : drs. M. Kruissink
Doorkiesnummer : 070 - 3619 322
E-mail : m.kruissink@minjus.nl

LD DW

Geachte heer Hirsch Ballin,

Op 2 september heeft u de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) uitgenodigd te adviseren over het concept wetsvoorstel tot wijziging van de Uitvoeringswet internationale kindervervoering en de uitvoeringswet internationale kinderbescherming.

Hierbij laat ik u weten dat de Raad ervan af ziet om over dit onderwerp te adviseren aangezien het vooral wijzigingen van wetstechnische aard betreft, die door de Raad worden onderschreven.

Hoogachtend,

namens de Raad voor Strafrechtstoepassing en
Jeugdbescherming,

Prof. dr. P.B. Boorsma, algemeen voorzitter

ADVIES
van de Adviescommissie
Familie- en Jeugdrecht van de
Nederlandse Orde van Advocaten

Inzake:

Conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Wet van 2 mei 1990 tot uitvoering van het op 20 mei 1980 te Luxemburg tot stand gekomen Europees Verdrag betreffende de erkenning en de ten uitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen, uitvoering van het op 25 oktober 1980 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen alsmede algemene bepalingen met betrekking tot verzoeken tot teruggeleiding van ontvoerde kinderen over de Nederlandse grens en de uitvoering daarvan en van de Uitvoeringswet internationale kinderbescherming.

Namens de leden van de Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten volgt onderstaand het advies inzake bovengenoemd conceptwetsvoorstel.

Inleiding

Het hierboven vermelde conceptwetsvoorstel van de Minister van Justitie strekt ertoe de positie te verbeteren van de direct betrokkenen in zaken van internationale kinderonvoering. Het belang van het kind staat daarbij voorop. Voorts strekt het conceptwetsvoorstel ertoe de positie van de Centrale Autoriteit ten opzichte van de ouders die zijn betrokken in zaken van internationale kinderonvoering en -bescherming te verduidelijken.

De volgende wijzigingen worden hiertoe voorgesteld:

1. de concentratie van de rechtspraak in eerste aanleg en hoger beroep in teruggeleidingszaken;
2. het beperken van de mogelijkheid tot het instellen van cassatieberoep tegen teruggeleidingsbeslissingen;
3. de verlening van de bevoegdheid aan de rechter om te beslissen dat de ten uitvoerlegging van de beslissing van de rechtbank tot teruggeleiding wordt geschorst door het hiertegen instellen van hoger beroep;
4. het vervallen van de procesvertegenwoordigende bevoegdheid van de Centrale Autoriteit.

Tevens wordt voorgesteld de procesvertegenwoordigende bevoegdheid van de Centrale Autoriteit te doen vervallen in zaken van internationale kinderbescherming. Daartoe wordt een wijziging van de Uitvoeringswet Internationale kinderbescherming voorgesteld.

Het conceptwetsvoorstel van de Minister is zowel geïnspireerd door het advies van de Staatscommissie voor Internationaal Privaatrecht over de knelpunten bij de uitvoering van het Haags Kinderontvoeringsverdrag in Nederland, als door de motie van het kamerlid Teeven c.s. alsmede door het plenaire debat op 15 april 2009.

Achtergrond en problematiek

In de memorie van toelichting (consultatieversie 1) noemt de Minister als argument voor het nieuwe wetsvoorstel de verbetering van de positie van de direct betrokkenen in zaken van internationale kinderontvoering.

De situaties van Internationale kinderontvoering zijn ingrijpend en complex. Vanuit de praktijk wordt gesignaleerd dat in internationale kinderontvoeringszaken een spanningsveld is ontstaan tussen de uitvoering van het Haags Kinderontvoeringsverdrag en het belang van het kind, zoals neergelegd in de Internationale verdragen, waaronder het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dit spanningsveld lijkt met name te zijn ontstaan door maatschappelijke veranderingen.

Het Haags Kinderontvoeringsverdrag gaat het uit van het motto "eerst terug, dan praten". In de praktijk blijkt echter dat een teruggeleiding niet altijd in belang van het kind is. Het Haags Kinderontvoeringsverdrag dateert uit 1980 en met het verdrag werd geprobeerd een eind te maken aan situaties waarin kinderen door de niet verzorgende ouder, vaak de ouder zonder gezag werden ontvoerd. Het Verdrag is van oorsprong niet geschreven voor ontvoerende verzorgende ouders met gezag, maar vooral om in te grijpen als de niet verzorgende ouder het kind meeneemt naar het land van herkomst van die niet verzorgende ouder. In de jaren zeventig, toen de tekst van het verdrag werd opgesteld, was het meestal de vader die zijn kind meenam. Kinderontvoering door de vader vindt nog steeds plaats. Echter, op dit moment blijkt in 70% van de gevallen de verzorgende ouder, veelal de moeder, de ontvoerder te zijn. Dit hoge aantal is ontstaan aan de ene kant door toegenomen migratie en aan de andere kant door de ontwikkelingen in het recht.

In 1980 was het gebruikelijk dat de verzorgende ouder het eenhoofdige gezag kreeg na de echtscheiding. Anno 2009 is dit in Nederland niet langer het geval; het uitgangspunt is gezamenlijk gezag na echtscheiding. Dit geldt temeer door de nieuwe wetgeving waarin ouders verplicht worden samen een ouderschapsplan op te stellen. Vaak is het bij een inkomende ontvoeringszaak niet helemaal duidelijk wie het gezag heeft omdat er in het buitenland andere regels gelden.

Het adagium dat het Haags Kinderontvoeringsverdrag het belang van het kind vooropstelt, door een snelle terugkeer te realiseren, is een loze kreet. In de praktijk blijkt dat internationale kinderontvoeringszaken lang duren en een kind vaak langer dan een jaar in Nederland verblijft voordat het wordt teruggestuurd naar het land van herkomst.

De rol van de Centrale Autoriteit in kinderontvoeringszaken is vaak onduidelijk. Op grond van het verdrag rust op haar de verplichting tot onderlinge samenwerking (met de Centrale Autoriteit uit het andere land) en tot bevordering van de samenwerking tussen de nationale autoriteiten met als doel de onmiddellijke terugkeer van het kind te verzekeren. De Centrale Autoriteit heeft onder andere een taak bij de opsporing, preventie, bemiddeling en indien nodig gegevensuitwisseling met betrekking tot de maatschappelijke omstandigheden van het kind en het nationale recht van het kind waaruit het kind ontvoerd is, het verzoeken tot teruggeleiding, juridische bijstand verlenen aan de verzoeker en advies geven aan de nationale regering.

De Centrale Autoriteit benadert de zaak vanuit verschillende invalshoeken, aan de ene kant als bemiddelaar, zij moet proberen om met de betrokken partijen tot een minnelijke schikking te komen, en aan de andere kant treedt zij op als procesvertegenwoordiger voor de verzoekende partij.

Het is op grond van hetgeen hierboven is aangegeven aan te bevelen zowel de Uitvoeringswet Internationale Kinderontvoering als de Uitvoeringswet Internationale Kinderbescherming aan te passen aan de huidige problematiek.

Algemene beoordeling wetsvoorstel

I Bespoediging van de teruggeleidingsprocedure

Het Haags Kinderontvoeringsverdrag pretendeert een snelle terugkeer. Voortvarendheid is geboden om te voorkomen dat het ontvoerde kind in zijn nieuwe omgeving geworteld raakt en de teruggeleiding meer kwaad dan goed doet. Het verdrag vereist dat er binnen zes weken een rechterlijke beslissing is. Gemiddeld duurt een zaak vanaf het moment van de daadwerkelijke ontvoering tot de uitspraak van de Hoge Raad een jaar. Het kan zijn dat partijen dan echter nog niet weten waar zij aan toe zijn. De Hoge Raad kan de zaak terugverwijzen naar een ander hof of de ontvoerende ouder kan zich tegen de executie van het bevel tot teruggeleiding verzetten. Herhaaldelijk heeft het Europees Hof van de Rechten van de Mens geconcludeerd dat een procedure betreffende de terugkeer te lang had geduurd waardoor sprake was van strijd met artikel 8 EVRM.¹

Beperking van het cassatieberoep

De Adviescommissie acht het argument van de Minister dat door het feitelijk karakter van de geschilpunten in teruggeleidingszaken, de cassatieprocedure zelden een toevoegde waarde heeft, niet doorslaggevend. De Hoge Raad kijkt niet meer inhoudelijk naar de zaak in die zin dat hij de felten vaststelt. De Hoge Raad oordeelt of de lagere rechter het recht, zowel de wetten als verdragen, goed heeft toegepast en of de lagere rechter zijn beslissing voldoende heeft gemotiveerd. Zoals uit de jurisprudentie blijkt, is het in kinderonvoeringszaken bij de Hoge Raad geregeld zo dat de zaak wordt terugverwezen naar een ander hof: blijkbaar is het cassatieberoep dus niet voor niets.

Prof. Mr. M.R. Bruning pleit voor een termijn van maximaal zes maanden, waarbij de procedure bij de drie instanties hoogstens twee maanden per instantie mag zijn. De Hoge Raad zou voor kinderonvoeringszaken een snellere procedure moeten bieden en deze zaken zelf moeten afdoen zonder terugverwijzing naar een ander gerechtshof.²

Opmerking verdient hierbij dat op het moment de rechtspraak wordt geconcentreerd bij het Haagse arrondissement, conform het voorliggende voorstel, ook geen verwijzing naar een ander hof kan plaatsvinden.

Het beperken van het cassatieberoep is drastisch. Het belang van de cassatie is juist om de beslissingen van lagere rechters te toetsen. Een cijfermatige onderbouwing van de Minister ontbreekt aangaande het aantal kinderonvoeringszaken dat jaarlijks bij de Hoge Raad komt. Er wordt vanuit gegaan dat een cassatieberoep gemiddeld 33 weken in beslag neemt. De Adviescommissie is het eens met prof. mr. Bruning die aangeeft dat de Hoge Raad in dit soort zaken een snellere procedure moet bieden.

¹ Zie bijvoorbeeld: EHRM 13 juli 2006, nr. 37284/02 (Lafargue t. Roemenië), EHRM 22 juni 2006, nr. 7548/04 (Blanchi t. Zwitserland), EHRM 27 juli 2006, nr. 7198/04 (Iosub t. Roemenië) en M.R. Bruning, 2007, *Strijd om een kind na echtscheiding: de opmars van positieve verplichtingen*, noot bij Kaplan t. Oostenrijk, EHRM 18 januari 2007, nr. 45983/99.

² M.R. Bruning, *Standpuntbepaling internationale kinderonvoering, amendement 140 (Jeanine Hennis-Plasschaert) on the draft report Towards an EU Strategy on the rights of the Children (European Parliament Resolution)*, Defence for Children International, november 2007.

De Staatscommissie wijst er – terecht – op dat in het cassatieberoep doorgaans omstandigheden worden aangevoerd die aan het oordeel van de feitenrechter zijn onderworpen en waarover de Hoge Raad zich in beginsel niet kan uitspreken.³ Echter, het nadeel van het afschaffen van cassatieberoep is dat toetsing van beslissingen van lagere rechters op juridische gronden vervalst.

Alhoewel de Adviescommissie onderkent dat alle betrokkenen zijn gebaat bij een zo snel mogelijke afhandeling van de procedure, acht zij het van groter belang dat ook rechterlijke beslissingen in kinderontvoeringszaken aan de Hoge Raad ter toetsing kunnen worden voorgelegd. Afschaffing van cassatie in kinderontvoeringszaken holt de rechtsbescherming van de burger uit. Het moet mogelijk zijn om de procedure bij de Hoge Raad in deze zaken zo in te richten dat een snellere doorlooptijd wordt bereikt.

Concentratie van rechtspraak in terugleidingszaken

De Minister stelt voor de rechtspraak te concentreren bij de rechtbank en het Hof 's-Gravenhage. Als argumenten voor de concentratie worden gegeven het spoedeisend karakter van deze zaken en de vereiste deskundigheid voor de behandeling. Voorts stelt de Minister dat concentratie zal leiden tot een opbouw van expertise en een bundeling van de kennis en contacten (tussen rechters, het openbaar Ministerie en de andere betrokkenen).

De Adviescommissie is met de Minister van mening dat concentratie een adequate behandeling van de terugleidingszaken en de kwaliteit van de rechtspraak ten goede komt. Echter, hierin schuilt het gevaar dat, omdat het een selecte poule van rechters betreft die in dat geval alle beslissingen omtrent kinderontvoeringszaken nemen, er een lijn wordt uitgestippeld die bij ieder zaak gevolgd zal worden. Juist door de diversiteit aan rechtbanken, rechters en hoven wordt iedere keer met een 'frisse' blik naar een zaak gekeken. Dit kan de rechtspraak juist ten goede komen. Bovendien kan de voorgestelde concentratie van rechtspraak tot onwenselijke uitkomsten leiden indien slechts cassatie in het belang der wet mogelijk is. In dat geval wordt mogelijk weliswaar sneller geprocedeerd, maar of de rechtzoekende daarbij is gebaat, is zeer de vraag.

Teneinde expertise bij de rechterlijke macht op te bouwen geeft de Adviescommissie in overweging om de rechtspraak te concentreren tot de vijf rechtbanken van elk hofressort en de vijf hoven. Op deze wijze wordt tegemoetgekomen aan de wens om te komen tot de opbouw van expertise zonder dat dat ten koste van diversiteit van rechtspraak gaat en bovendien wordt de reistijd voor de (advocaat van de) verwerende ouder beperkt.

Europees Verdrag

Hiervoor geldt hetzelfde als onder het kopje 'concentratie van de rechtspraak in terugleidingszaken' is opgemerkt.

II De uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de beslissing in eerste aanleg

Op het moment dat de uitspraak, in het geval een der partijen in hoger beroep gaat, geen schorsende werking zou hebben, kan er een ping-pong situatie ontstaan. De kans bestaat dat het kind, na de uitspraak van de hogere instantie, toch in Nederland mag blijven. Het is een ongewenste situatie als het kind dan – weer – vanuit het andere land terug moet keren naar Nederland. In kinderontvoeringszaken is door rechtbanken in voorkomende gevallen beslist dat het instellen van het hoger beroep schorsende werking heeft. Het lijkt de Adviescommissie gewenst om de rechter in de wet de mogelijkheid toe te kennen om dienovereenkomstig te beslissen.

³ Advies van de Staatscommissie voor Internationaal Privaatrecht over de knelpunten bij de uitvoering van het Haags verdrag in Nederland (Kamerstukken II 2008/09, nr. 30 072, nr. 15).

De Adviescommissie merkt voorts op dat de toevoeging 'in het belang van het kind' in artikel 13 laatste zin van het vijfde lid kan vervallen. Het verdrag is immers geschreven met het oog op het belang van het kind. Deze toevoeging is om die reden overbodig. De toevoeging brengt een onnodige beperking met zich en weglating geeft de rechter meer vrijheid om eventuele andere omstandigheden mee te wegen.

III Afschaffing van de procesvertegenwoordigende bevoegdheid van de Centrale Autoriteit

Kinderontvoering

De Adviescommissie ondersteunt het voornemen van de Minister om de bevoegdheid van de Centrale Autoriteit, te weten om de verzoeker in procedures op grond van kinderonvoeringsverdragen in rechte te vertegenwoordigen, af te schaffen. Dit verduidelijkt de positie van de Centrale Autoriteit ten opzichte van de betrokken ouders. Dat de Centrale Autoriteit de achtergebleven ouder in rechte vertegenwoordigt, zorgt voor onduidelijkheid en onbegrip bij de ontvoerende (Nederlandse) ouder. Deze ouder is vaak teruggekomen met het idee dat in Nederland familie en vrienden wonen en het Nederlandse rechtstelsel voor haar/hem als Nederlandse onderdaan gunstig zal uitpakken. Niets is minder waar.

Voorts neemt de afschaffing de onduidelijkheid weg in welke rol de Centrale Autoriteit optreedt. In het begin heeft zij een bemiddelende rol. Op het moment dat de ouders geen overeenstemming kunnen bereiken, treedt zij voor één van die ouders op als procespartij. Dat is voor de betrokken andere ouder vaak zeer verwarrend.

Op het moment dat de achtergebleven ouder wordt bijgestaan door de Centrale Autoriteit zorgt dit voor een onevenredig voordeel voor deze ouder. De Centrale Autoriteit procedeert al jaren in dit soort zaken en heeft derhalve meer kennis en ervaring, hoe ervaren de advocaat ook is. De niet-gepubliceerde uitspraken zijn immers eveneens beschikbaar voor de Centrale Autoriteit omdat zij in al deze zaken als procesvertegenwoordiger optreedt.

De Centrale Autoriteit moet een rol als casemanager krijgen, waarbij zij zich volledig kan richten op het bevorderen van een oplossing in het belang van het ontvoerde kind en niet langer als 'advocaat' van de achtergebleven ouder. De Centrale Autoriteit dient als schakel te fungeren, zowel tussen de instanties/advocaten in Nederland als de instanties (openbaar Ministerie en centrale autoriteit) in het buitenland.

Zoals Prof. mr. M.V. Antokolskaia en mr. G.C.A.M. Ruitenberg in hun onderzoek⁴ aangeven, is het van belang dat de Centrale Autoriteit over een lijst van gespecialiseerde advocaten beschikt, waarnaar zij de achtergebleven alsmede de ontvoerende ouder kan doorverwijzen. Aan deze advocaten kan de Centrale Autoriteit door middel van initiële en reguliere (bij)scholing haar expertise overdragen die zij op het gebied van het procederen in kinderonvoeringszaken heeft opgebouwd. Aan de advocaten op de lijst kunnen kwaliteitseisen worden gesteld in de zin van specialisatie, ervaring en scholing. Er zijn op dit moment plannen om een Vereniging van Internationale Kinderontvoeringsadvocaten op te richten. Het ministerie heeft geld ter beschikking gesteld voor de pilot cross border Mediation bij kinderonvoeringszaken. Ook zijn een aantal gespecialiseerde advocaten opgeleid via het IKO om aan deze pilot mee te werken. De kwaliteit lijkt voldoende gewaarborgd te zijn.

⁴ M.V. Antokolskaia & G.C.A.M. Ruitenberg, *Taken en functies van de Centrale Autoriteit bij de uitvoering van het Haags Kinderontvoeringsverdrag in Duitsland, Engeland & Wales, Frankrijk en Zweden. Een rechtsvergelijkend onderzoek in opdracht van het WODC van het Ministerie van Justitie*, februari 2008, Den Haag: WODC Ministerie van Justitie 2008.

Kinderbescherming

Hiervoor geldt hetzelfde als hierboven opgemerkt onder het kopje 'kinderontvoering'.

Administratieve lasten en regeldruk

Het voorstel van de Minister leidt, gezien het geringe aantal gevallen waarover het gaat, mogelijk tot een beperkte toename van het beroep op de gefinancierde rechtsbijstand. De afschaffing van de Centrale Autoriteit als procesvertegenwoordiger brengt mee dat de achtergebleven ouder zich - eveneens - tot een advocaat moet wenden om een verzoek tot teruggeleiding bij de rechtbank in te dienen. Deze ouder kan, indien nodig, aanspraak maken op gefinancierde rechtsbijstand.

Artikelsgewijze toelichting

Voordat wordt ingegaan op de artikelsgewijze toelichting merkt de Adviescommissie op dat in beide wetten het woord 'procureur' door 'advocaat' vervangen dient te worden. Dit geldt zowel voor artikel 6 lid 2 in de Uitvoeringswet Internationale Kinderontvoering (UIK) als voor de artikelen 13 en 15 lid 3 in de Uitvoeringswet Internationale Kinderbescherming (UIB).

Artikel 1*Onderdelen A, B, C (artikelen 5, 7 en 10)*

De Adviescommissie vraagt zich af of artikel 5 UIK niet integraal dient te worden gewijzigd. De Centrale Autoriteit wordt een 'casemanager' en krijgt daarbij een eigen rol met eigen taken. Zij vertegenwoordigt geen partij meer, treedt niet meer namens een van partijen op, zij is een onafhankelijke instantie.

Met betrekking tot artikel 10 UIK merkt de Adviescommissie op dat 'een' termijn, 'de' termijn is geworden. Voorts vraagt de Adviescommissie zich af of deze zin nog correct is, aangezien de Centrale Autoriteit geen invloed meer heeft op het moment van indiening van het verzoek. De achtergebleven ouder wordt bijgestaan door een advocaat en deze advocaat dient het verzoek in bij de rechtbank; hierop heeft de Centrale Autoriteit geen invloed meer.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de tweede 'de' onjuist is en dient te vervallen.

Onderdeel D (artikel 11)

De Adviescommissie is van mening dat 'die rechtbank' (lid 1) beter vervangen kan worden door 'de rechtbank 's-Gravenhage' of 'genoemde rechtbank'.

In lid 2 kan het woord 'de' voor 'kennisneming' vervallen.

Onderdeel F (artikel 13)

Zoals reeds hierboven opgemerkt, is de Adviescommissie van mening dat de toevoeging 'in het belang van het kind' kan komen te vervallen. De wet heeft het 'belang van het kind' als uitgangspunt. Opnemen beperkt de rechter, door weglating heeft de rechter de vrijheid om ook eventuele andere zwaarwegende feiten en omstandigheden te laten meewegen.

Bij lid 8 van artikel 13 zou de toevoeging gerechtshof 's-Gravenhage' wenselijk zijn, hierdoor wordt nogmaals de concentratie van de rechtspraak aangegeven.

Artikel II

Onderdelen A t/m E (artikelen 5, 6, 13, 15 en 18)

Voor wat betreft artikel 5 UIB wordt hier herhaald het commentaar bij artikel 5 UIK.

In de artikelen 13 en 15 UIB blijft na schrapping van de 3e en 5e zinnen conform het voorstel van de Minister van Justitie de zin over de woonplaatskeuze in stand. De Adviescommissie zet haar vraagtekens bij de aanvullende waarde van deze woonplaatskeuze.

Artikel 17 lid 1, tweede zin is naar mening van de Adviescommissie overbodig aangezien de procesbevoegdheid van de Centrale Autoriteit is vervallen. Deze zin kan worden verwijderd.

Conclusie

De Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten onderschrijft het in het conceptwetsvoorstel neergelegde voornemen om de procesvertegenwoordigende bevoegdheid van de Centrale Autoriteit af te schaffen. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de 'equality of arms' van de ontvoerende en de achtergebleven ouder en maakt een einde aan de dubbelrol van de Centrale Autoriteit, die voor de rechtzoekende vaak tot onbegrip leidt. Teneinde voortgang en kwaliteit in de procedure te bewaken, is het wel van belang dat in kinderonvoeringszaken gespecialiseerde advocaten de ouders bijstaan. Tevens ondersteunt de Adviescommissie het voornemen om de bestaande praktijk, te weten de mogelijkheid van het schorsen van de uitvoerbaar bij voorraadverklaring, in de wettelijke regeling op te nemen.

De Adviescommissie signaleert dat de gewenste concentratie van rechtspraak in combinatie met het enkel toelaten van cassatie in het belang der wet leidt tot een met onvoldoende waarborgen omklede rechtsgang in kinderonvoeringszaken en om die reden onwenselijk is. Voorgesteld wordt om de rechtspraak te concentreren bij de vijf hoven en de daartoe behorende vijf rechtbanken. De mogelijkheid tot cassatie dient in stand te blijven. De procedure bij de Hoge Raad kan in tijd worden beperkt.

Haarlem, 13 oktober 2009

De Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten

NEDERLANDSE
ORDE VAN
ADVOCATEN

Aan de Minister van Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie DBOB/DIV/OAB/DW	3
Dossier	wi 325.2/1066426
Datum	19 OKT. 2009
Nummer	04/5625272
Ambt.	

Den Haag, 15 oktober 2009
Uw kenmerk: 5612800/09/6
Dossiernummer: 4.3.4/4
Doorkiesnummer: 070-335 35 63
Faxnummer: 070-335 35 32
E-mail: n.vandam@advocatenorde.nl

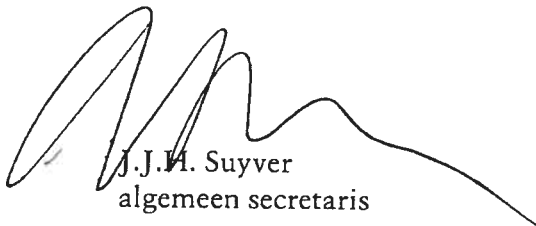
Wetsvoorstel uitvoeringswet internationale kinderontvoering en kinderscherming

Mijnheer de Minister,

Bij brief van 3 augustus jl. verzocht u de Nederlandse Orde van Advocaten te adviseren over het concept-wetsvoorstel tot wijziging van de uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de uitvoeringswet internationale kinderscherming.

De Algemene Raad heeft het wetsvoorstel voorgelegd aan zijn Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht die bijgaand advies heeft uitgebracht. De Algemene Raad sluit zich aan bij de overwegingen van de Adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere voorbereiding van het wetsvoorstel te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de Algemene Raad,

J.J.M. Suyver
algemeen secretaris

Raad voor Rechtsbijstand

Mr J. DEWIAU

Ministerie van Justitie DFOB/DIV/OAB/AL-CD	
Dossier	
Datum	- 8 OKT. 2009
Nummer	09/5623002
Ambt.	

Door Reg. DBO kopie gezonden	
aan	DEWIAU

Ministerie van Justitie
De heer mr.dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Arnhem, 7 oktober 2009

Betreft: Consultatie over het concept-wetsvoorstel tot wijziging van de
Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de Uitvoeringswet
internationale kinderscherming

Geachte heer Hirsch Ballin,

G.D.W.

Op 3 augustus 2009 heeft u opgemeld concept-wetsvoorstel ter consultatie aan de
Raad voor Rechtsbijstand voorgelegd.

Het concept- geeft ons aanleiding het volgende op te merken:

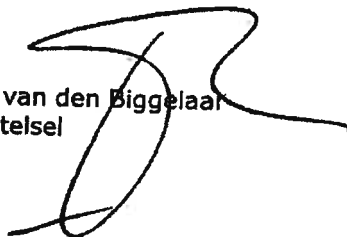
Binnenkort gaat een pilot met cross-border mediation van start. Hoewel niet
genoemd in het concept-wetsvoorstel, acht de Raad van belang dat bij eventuele
structurele inbedding van een mediationvoorziening voor kinderontvoeringszaken
zo nauw mogelijk wordt aangesloten bij de voor mediation gebruikelijke kaders en
tarieven. Eventuele uitzonderingen vragen om een adequate rechtvaardiging.

De Raad kan zich voorstellen dat voor het behandelen van kinderontvoeringszaken
specifieke deskundigheidseisen aan advocaten en mediators worden gesteld. De
Raad denkt daar graag samen met het Ministerie van Justitie over mee.

Hoogachtend

Raad voor Rechtsbijstand,
namens deze,

mr. P.J.M. van den Biggelaar
directeur stelsel

Openbaar Ministerie

College van procureurs-generaal

Voorzitter

Mvd 106WAV

Postadres: Postbus 20306, 2500 EH Den Haag,

Aan Minister van Justitie
De heer dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH 's GRAVENHAGE

Bezoekadres:
Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 70 33 99 600
Telefax +31 70 33 99 854

Ministerie van Justitie DBOB/DIV/OAB/AL-OD	
Dossier	
Datum	- 6 OKT. 2009
Nummer	09/5623400
Ambt	

Door Reg. DSC kopie gezonden aan <u>D6WAV</u>
--

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
E-mail
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)
Onderwerp

Handhavingsbeleid
Mr. C.J. Glorie
070-3399804
c.j.glorie@om.nl
2 oktober 2009
PaG/HB/14147
5612800/09/6

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden. Wilt u
slijchts één zaak in uw brief
behandelen.

Advisering conceptwetsvoorstel tot wijziging van de
Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de
Uitvoeringswet internationale kindbescherming

LSDW

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 3 augustus jl. heeft u het College van procureurs-generaal gevraagd te adviseren over het conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de Uitvoeringswet internationale kindbescherming. Het wetsvoorstel strekt ertoe de positie te verbeteren van de direct betrokkenen in zaken van internationale civiele kinderontvoering, waarbij het belang van het kind voorop wordt gesteld. Tevens beoogt het wetsvoorstel de positie van de Centrale Autoriteit ten opzichte van de ouders die zijn betrokken in zaken van internationale kinderontvoering en —bescherming te verduidelijken.

Het College heeft met belangstelling kennis genomen van het conceptwetsvoorstel, maar ziet geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Hoogachtend,

Het College van procureurs-generaal

H.N. Brouwer

CENTRUM INTERNATIONALE
KINDERontvoering

Ministerie van Justitie
T.a.v. de heer dr. E.M.H. Hirsch Ballin, minister
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Postbus 2006
1700 CA HILVERSUM
Tel: +31 (0)88 - 800 9000
Fax: +31 (0)88 - 800 9090
ING Bank: 68.77.66.060

Ministerie van Justitie DBOB/DIV/OAB/DW	3
Dossier w1325-2/1060426	
Datum 5 OKT. 2009	
Referentie 09/5623350	
Ambt	

Datum: 2 oktober 2009
035 - 6 722 802

Referentie 09.319

Website: www.kinderontvoering.org
E-mail: info@kinderontvoering.org

Betreft: Verzoek tot consultatie betreffende het concept wetsvoorstel tot wijziging van de
Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de Uitvoeringswet
internationale kinderbescherming.
Uw kenmerk: 5612800/09/6

Geachte heer Hirsch Ballin,

Hierbij sturen we u onze reactie ten aanzien van het concept wetsvoorstel tot wijziging van
de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de uitvoeringswet Internationale
Kinderbescherming.

Wij steunen een groot deel van de in uw voorstel toegelichte veranderingen.
Met u zijn wij van mening dat de procedure rond een teruggeleidingsprocedure, mits
zorgvuldig uitgevoerd, bespoedigd kan worden en de kwaliteit vanwege de voorgestelde
concentratie van rechtsspraak door uw voorstel aanzienlijk zal verbeteren.
Tevens vinden wij het laten vervallen van de procesvertegenwoordigende rol van de
Centrale autoriteit voor de verzoekende ouder een goed besluit. Het besluit verduidelijkt de
rol van de autoriteit aan de ene kant en voorkomt aan de andere kant dat het ministerie
procedeert tegen haar eigen onderdanen.
Tegelijkertijd kan het inzetten van grensoverschrijdende mediation ouders, in de toekomst,
een mogelijkheid bieden om er samen uit te komen.

Na bestudering van de tekst hebben we een aantal vragen en kanttekeningen met
betrekking tot de volgende voorgestelde wijzigingen;

*A. De verlening van de bevoegdheid aan de rechter om te beslissen dat de
tenuitvoerlegging van de beslissing van de rechtbank tot terugleiding wordt geschorst door
het beroep dat tegen de beslissing in eerste aanleg (onderdeel F, artikel 13, p. 5 van de
toelichting).*

Het Centrum IKO vraagt zich om verschillende redenen af of het instellen van een hoger
beroep niet in alle gevallen schorsende werking zou dienen te hebben op de beslissing
van de rechter in eerste aanleg. Het Centrum is van mening dat het niet realistisch is om te
..12

-2-
09.319

verwachten dat het kind dat naar aanleiding van een beslissing van de Nederlandse rechter in eerste aanleg naar zijn gewone verblijfplaats in het buitenland teruggeleid wordt, wederom naar Nederland teruggebracht zal worden naar aanleiding van een beslissing van de rechter in hoger beroep.

De kans is groot dat de in het buitenland verblijvende ouder het kind zal houden op grond van de uitspraak in eerste aanleg. Deze mogelijkheid is sterk aanwezig wanneer het andere betrokken land geen verdragsland is. Hierdoor verloopt de communicatie – als die er is - moeizaam tussen de Nederlandse CA en de bevoegden in dat land. De ouder zal zijn recht op het houden van het kind in het buitenland eenvoudig kunnen baseren op de beslissing van de Nederlandse rechter in eerste aanleg. Bekendheid van de buitenlandse autoriteiten met de uitkomst van het hoger beroep in Nederland zal moeilijk achtergehaald kunnen worden.

Het Centrum IKO is bovendien van mening dat het niet in het belang van het kind is om teruggestuurd te worden naar zijn gewone verblijfplaats in het buitenland terwijl de Nederlandse rechter in hoger beroep tot een andere beslissing zou komen en het kind opnieuw naar Nederland terug gehaald zou moeten worden. Dit argument wordt versterkt door de beoogde korte duur van de procedure. Wij zijn dan ook van mening dat het kind in alle gevallen in Nederland zou moeten blijven zodra bekend is dat hoger beroep tegen zijn terugleiding naar het buitenland ingesteld zal worden.

B. Beperking van de concentratie van rechtspraak in terugleidingzaken bij een rechtbank en gerechtshof maar niet de zaken met betrekking tot de omgang (onderdeel D, artikel 11, p. 5 toelichting)

Het IKO heeft twijfels over de efficiëntie van een splitsing tussen procedures betreffende de ontvoering en procedures betreffende de omgang. Vragen betreffende de omgang die tijdens een ontvoeringprocedure rijzen, staan meestal in verband met de ontvoering van het kind en kunnen efficiënter door dezelfde rechtbank behandeld worden. Beide procedures zijn moeilijk van elkaar te scheiden. De ouders van het kind hoeven bij een concentratie van beide soorten zaken niet naar de rechtbank of het hof 's-Gravenhage voor de ontvoering en voor de omgang naar een andere rechter.

We vragen ons af of er voldoende rekening is gehouden met het feit dat ouders, naast een reguliere echtscheidingsprocedure, ook middels mediation na een kinderontvoering tot een overeenstemming kunnen komen over de omgang met de kinderen.

Bijvoorbeeld wanneer de verzoekende ouder instemt met het verblijf van de kinderen in Nederland. En op grond daarvan de ontvoering wordt opgeheven. Dan is het ons inziens efficiënter deze uitspraak door de bevoegde rechtbank, in dit geval de rechtbank 's-Gravenhage te laten bekrachtigen.

C. Welke ouder kan aanspraak maken op rechtsbijstand in Nederland?

Het Centrum IKO wordt regelmatig geconfronteerd met de vraag of de in het buitenland wonende ouder of de ouder die naar het buitenland is verhuisd aanspraak kan maken op rechtsbijstand in een ontvoeringprocedure in Nederland wanneer hij behoeftig is.

De vraag rijst vooral met betrekking tot ouders die geen EU onderdanen zijn, noch afkomstig zijn uit een land dat partij is bij een van de ontvoeringverdragen. Gezien het feit dat in de uitvoeringswet geen onderscheid gemaakt wordt tussen Verdragslanden en Niet Verdragslanden nemen wij aan dat alle verzoekende ouders in de toekomst gebruik kunnen gaan maken van deze regeling.

D. Meer mogelijkheden rond gedwongen afgifte

In het nieuwe Artikel 11 is sprake van een gedwongen afgifte. Naar ons idee spreekt het HKOV over de terugkeer naar het land van de gewone verblijfplaats en niet over de terugkeer naar de achtergebleven ouder. Verder adviseren we op te nemen dat een gedwongen afgifte niet nodig is wanneer de ontvoerende ouder, wanneer de rechter tot terug geleiding heeft beslist, het kind zelf ook kan teruggeleiden. Met name zeer jonge kinderen kunnen psychische schade oplopen wanneer zij zonder meer gescheiden worden van de verzorgende ouder.

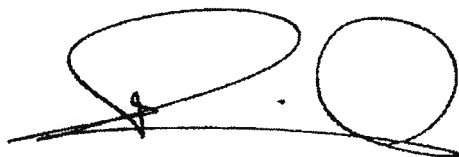
In de tekst wordt gesproken over de afgifte van het kind aan degene wie het gezag daarover toekomt. Volgens ons is dit niet alomvattend. Wij vragen ons af of 'aan degene aan wie het gezagrecht toekomt' vollediger is.

E. Een plaats voor preventie en informatievoorziening

In het voorstel tot wijziging van de uitvoeringswet Internationale Kinderontvoering wordt uitgebreid ingegaan op de rol van de CA in de toekomst. Wij stellen voor om in het verlengde van publieksvoorlichting over internationale kinderontvoering gerelateerd aan de preventie van Internationale Kinderontvoeringen, de taken van het Centrum IKO eveneens te benoemen.

Wij hopen hierbij een constructieve bijdrage te leveren aan het vaststellen van de uiteindelijke wettekst.

Met vriendelijke groet,
Centrum Internationale Kinderontvoering

Mevrouw E. Prins
Directeur

MvJ/Daw.nv

B

Ministerie van Justitie
 DBOB/DIV/OAB/AL-OD

Dossier _____

Datum **23 SEP. 2009**

Nummer **09/5621330**

Ambt. _____

Nederlandse Vereniging
 voor Rechtspraak

De minister van Justitie
 Mr. E.M.H. Hirsch Ballin
 Postbus 20301
 2500 GH Den Haag

Q
 24/9

Datum: 18 september 2009
 Ons kenmerk: B2.1.9./1711/RO
 Uw kenmerk: 5612800/09/6
 Onderwerp: Concept wetsvoorstel tot wijziging van de Uitvoeringswetten internationale
 kinderontvoering en internationale kinderbescherming

Door Reg. DSC kopie gezonden
 als *Daw.nv*

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 3 augustus 2009 heeft u het concept wetsvoorstel tot wijziging van de
 Uitvoeringswetten internationale kinderontvoering en internationale
 kinderbescherming aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna:
 NVvR) voorgelegd om advies. Het voorontwerp is besproken in de
 Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Het concept wetsvoorstel beoogt volgens de begeleidende brief, kort samengevat,
 het verbeteren van de positie van de direct betrokkenen in zaken van internationale
 kinderontvoering en het verduidelijken van de positie van de centrale autoriteit ten
 opzichte van betrokken ouders in zaken van internationale kinderontvoering en
 kinderbescherming.

Meer specifiek is in het concept wetsvoorstel in artikel 11 lid 1 opgenomen dat zaken
 van internationale kinderontvoering in eerste aanleg worden geconcentreerd bij de
 rechtbank te Den Haag. Een nadeel dat inherent is aan iedere vorm van concentratie
 is het mogelijke gebrek aan ontwikkeling van verschillende denkbeelden in eerste
 aanleg. De voordelen zijn echter ook duidelijk. Er kan meer ervaring worden
 opgedaan en beleid worden ontwikkeld bij 10 tot 20 zaken per jaar, dan in geval van
 een of twee zaken per jaar. Dit alles in ogenschouw nemende wegen, naar de
 mening van de NVvR, de voordelen van concentratie op tegen de nadelen daarvan.

Ten aanzien van de term 'omgang' zoals opgenomen in artikel 11 lid 2 van het
 concept wetsvoorstel, wijst de NVvR op het volgende. De minister heeft er bij de
 behandeling van het Wetsvoorstel bevordering voortgezet ouderschap en
 zorgvuldige scheiding op gewezen dat een beschikking met betrekking tot de
 verdeling van de zorg- en opvoedingstaken, mede kan omvatten een regeling inzake
 de contacten tussen het kind en de ouder bij wie het niet zijn hoofdverblijfplaats
 heeft. Ook heeft de minister op de gevolgen voor de executie in het buitenland
 gewezen. Als daarvan sprake is, kan een dergelijke regeling worden beschouwd als
 een beschikking inzake het omgangsrecht en kan deze zonder exequatur in een
 andere EU-lidstaat ten uitvoer worden gelegd. Dit is niet het geval voor de overige
 onderdelen van een verdeling van de zorg- en opvoedingstaken, omdat deze worden
 beschouwd als een gezagsbeslissing in de zin van de verordening Brussel II bis,

waarvoor wel een exequatur van de rechter nodig is (zie memorie van antwoord, EK 2007-2008, 30145 C, p. 17).

De NVvR zou graag in de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel verduidelijkt zien dat de term 'omgang' in internationaal verband ook wordt gebruikt voor een regeling tussen ouders die gezamenlijk het ouderlijk gezag hebben. Dit gaat dan om een verdeling van de zorg- en opvoedingstaken, waarbij feitelijk en soms zelfs juridisch een hoofdverblijfplaats bij een ouder is aan te wijzen en een contactregeling met de andere ouder.

Het concept wetsvoorstel beoogt verder dat de centrale autoriteit niet langer in rechte zal optreden voor de verzoeker in zaken van internationale kinderontvoering en kinderbescherming. Dit leidt ertoe dat de positie van de centrale autoriteit onafhankelijker wordt, wat beter past bij de positie van een overheidsorgaan. In de concept memorie van toelichting is vermeld op pagina 4 dat de centrale autoriteit de verzoeker voortaan zal doorverwijzen, door middel van een op te stellen namenlijst, naar een gespecialiseerde advocaat. Echter hierdoor kan er een nieuwe ongelijkheid optreden wanneer de verwerende partij niet beschikt over een gespecialiseerde advocaat. De NVvR is dan ook van mening dat beide partijen over gespecialiseerde advocaten zouden behoren te worden ingelicht door de centrale autoriteit. Graag zou de NVvR hierover een opmerking terugzien in de memorie van toelichting.

Ten aanzien van het voorgestelde artikel 13 lid 8 merkt de NVvR het volgende op. De voorgestelde wetstekst vermeldt dat "*alleen* cassatie in het belang der wet open" staat (cursivering toegevoegd). De NVvR heeft een voorkeur voor de gebruikelijke formule: dat tegen de beschikking "geen gewoon rechtsmiddel openstaat". Het verschil met de voorgestelde wettekst is dat bij deze formule herziening (zijnde een buitengewoon rechtsmiddel) mogelijk blijft.

Tot slot wijst de NVvR nog op de lasten die voortvloeien uit het wetsvoorstel ten aanzien van de personele lasten voor de rechtbank en het hof Den Haag, waar internationale kinderontvoeringszaken bij voorrang behandeld zullen moeten worden.

Namens het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,
de Wetenschappelijke Commissie,

F.F. Langemeijer, voorzitter

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Door Reg. DSC kopie gezonden
na Dauw. H.

Zijne Excellentie
Mr. dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Minister van Justitie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Ministerie van Justitie
DBOB/DIV/OAB/AL-OD
Dossier
Datum 18 SEP. 2009
Nummer 09/5620648
Ambt

18/9

Datum 17 september 2009

Kenmerk 150/09/GC/ds

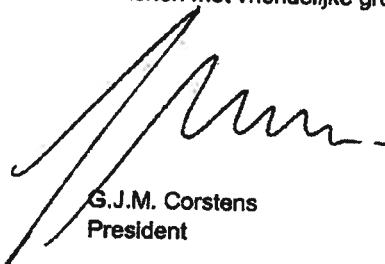
Betreft: Concept-wetsvoorstel tot wijziging van de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de Uitvoeringswet internationale kindbescherming.

Mijnheer de minister,

LSTW

Het concept-wetsvoorstel tot wijziging van de Uitvoeringswet internationale kinderontvoering en de Uitvoeringswet internationale kindbescherming dat U ons bij brief van 3 augustus 2009 toezond, geeft ons, wat betreft de onderwerpen concentratie van de rechtspraak in teruggeleidingsprocedures en cassatie, geen aanleiding tot andere opmerkingen dan die welke te vinden zijn in onze in afschrift bijgevoegde brief van 18 december 2008. Deze opmerkingen komen erop neer dat zowel het beperken van de mogelijkheid van beroep in cassatie tot uitsluitend cassatie in belang der wet als het concentreren van de rechtspraak in eerste aanleg en hoger beroep bij onderscheidenlijk de rechtbank 's-Gravenhage en het gerechtshof aldaar steun verdient. Ook de beide andere voorgestelde wijzigingen - het doen vervallen van de procesbevoegdheid van de Centrale autoriteit en het aan de rechter toekennen van de bevoegdheid om in een teruggeleidingsprocedure te beslissen dat het kind de uitkomst van het hoger beroep in Nederland mag afwachten - kunnen slechts als verbeteringen worden aangemerkt.

Tekenen met vriendelijke groet,

G.J.M. Corstens
President

J.W. Fokkens
Procureur-Generaal

Bijlage: 1

Zijne Excellentie
De heer mr. E.M.H. Hirsch Ballin
Minister van Justitie
D.t.v. L. van Hoppe
Directie Wetgeving
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum 18 december 2008

Kenmerk 185/08/GC/ds

Pagina 1 van 2

Betreft: Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980; Beperken cassatieberoep en concentratie van rechtsmacht.

Excellentie,

De in Uw brief van 24 november 2008 kort samengevatte overwegingen die de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht hebben geleid tot de beide aan het slot van haar advies van 14 augustus 2008 vermelde aanbevelingen ter verbetering van de uitvoering van het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 (HKOV) kunnen door ons slechts worden onderschreven.

In cassatie gaat het inderdaad veelal om de toepassing van art. 13 lid 1, onder b, en/of art. 3 lid 1 HKOV. Nu de juridische begrenzingen van die beide bepalingen inmiddels in de rechtspraak wel voldoende duidelijk zijn geworden, is het accent daarbij komen te liggen op klachten die in wezen gericht zijn tegen oordelen van feitelijke aard, en derhalve tegen oordelen waarop de Hoge Raad slechts een beperkte controle uitoefent. Dit relatieveert het belang bij de mogelijkheid om in HKOV-zaken beroep in cassatie in te stellen aanzienlijk. Wordt van die mogelijkheid gebruik gemaakt dan leidt dat, alleen al als gevolg van de in cassatie geldende procedureregels, onvermijdelijk tot een tijdsverloop tussen de datum van de ontvoering en die van de definitieve beslissing op het verzoek tot terugleiding dat minst genomen op gespannen voet staat met de spoed die het HKOV onder meer blijkt art. 11 van de verdragsluitende staten verlangt. Bij een dergelijk tijdsverloop kan van een, op beperking van de schadelijke gevolgen van een ontvoering voor het kind gerichte, onmiddellijke terugkeer als bedoeld in art. 1 in feite nauwelijks nog worden gesproken.

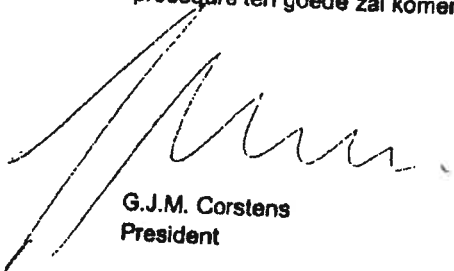
Bij deze stand van zaken wordt met het beperken van de mogelijkheid van beroep in cassatie tot uitsluitend cassatie in het belang der wet op passende wijze uitvoering gegeven aan de in art. 2 neergelegde opdracht aan de verdragsluitende staten om ter verwezenlijking van de doelstellingen van het HKOV gebruik te maken van de snelst mogelijke procedures, zonder dat het belang van de rechtseenheid daarbij in het gedrang komt. Indien daarnaast uitvoering zou worden gegeven aan het voornemen de rechtspraak in eerste aanleg en hoger beroep te concentreren bij onderscheidenlijk de rechtbank 's-Gravenhage en het gerechtshof aldaar, kan zelfs gesteld worden dat laatstgenoemd belang beter gewaarborgd is dan tot nu toe het geval is. Dat voornemen tot concentratie verdient overigens ook daarom steun omdat de specialistische kennis aangaande het

Datum 18 december 2008

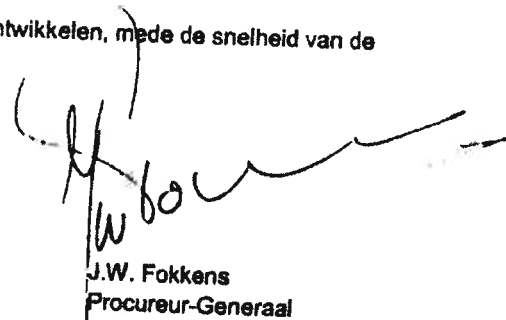
Kenmerk 185/08/GC/ds

Pagina 2 van 2

HKOV die deze beide instanties naar verwachting zullen ontwikkelen, mede de snelheid van de procedure ten goede zal komen.

G.J.M. Corstens
President

J.W. Fokkens
Procureur-Generaal